

**Bepaal zelf de toekomst van uw
dorp en dorpshuis!**

Kennismaking

Corry Leijen – Adviseur Dorpswerk Noord-Holland
Cees Kooy – Adviseur Dorpswerk Noord-Holland

En wie bent u?

Kennismaking

- Wie van jullie is bezig met een dorpsvisie?
- Het is belangrijk dat alle inwoners achter een dorpsvisie staan...
- En wie is bekend met de Omgevingswet?

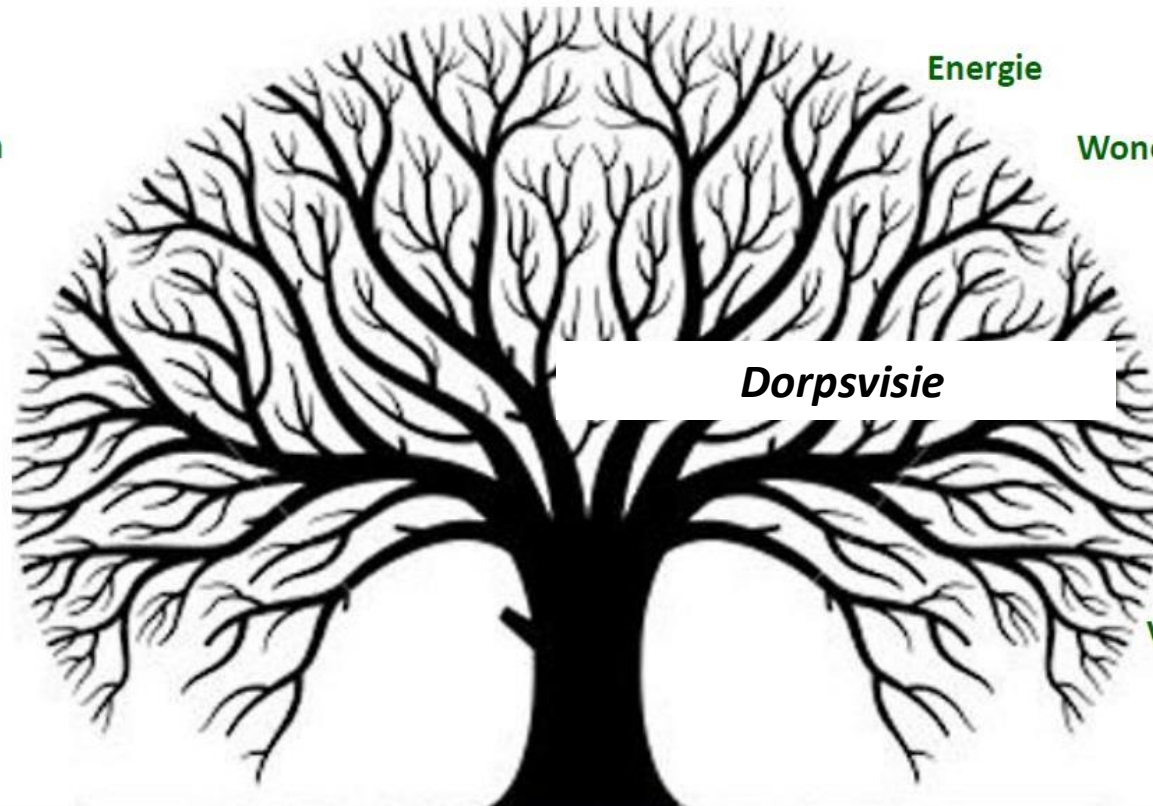
Omgevingswet komt eraan....

Omgevingswet roept vragen op.

<https://www.youtube.com/watch?v=YwcEnGVWn6I>

- Omgevingswet is een nationale Kaderwet; onderwerpen worden alleen op hoofdlijnen geregeld.
- Vb. Doelstelling Omgevingswet: “Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving”:
- (meer) Ruimte voor initiatief vanuit dorpen (Nee, tenzij... → Ja, mits...)

Dorpsvisie

Fysieke domein
Sociale domein

Werken

Energie

Wonen

Infrastructuur

Water

Recreatie

Landschap

Cultuurhistorie

Voorzieningen

Mantelzorg

Sociale cohesie

Vergrijzing

Vrijwilligerswerk

Participatie

Ontgroening

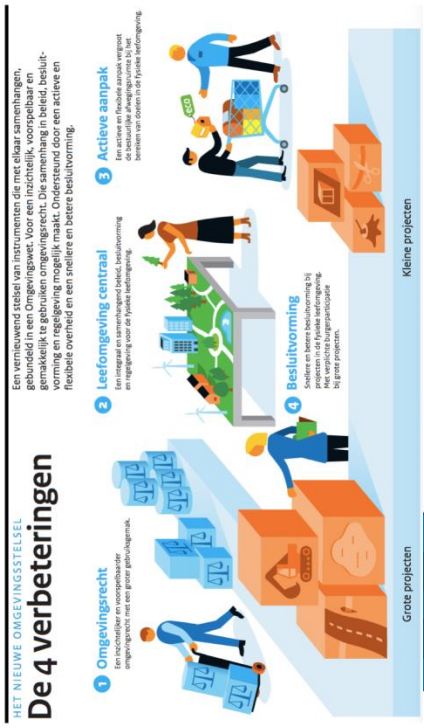
Maatschappelijke
betrokkenheid

Emancipatie

Leefbaarheid

26 wetten 4.700 artikelen	1 wet 349 artikelen
120 AMvB's	4 AMvB's
120 ministeriële regelingen	Ca 10 ministeriële regelingen

DEN NIEUWE OMGEVINGSWET

2021

Van wie is de Omgevingswet?

- Gemeenten, provincie druk bezig, heel druk, intern...
- Maar, om wie gaat het eigenlijk?

JUIST: U EN UW DORP!!!!

- Maar... wie weet wat er in de straat, de buurt eigenlijk door deze wet gaat veranderen?
- Dorpsorganisaties hebben een eigen taak om bewoners mee te nemen hierin.

Lokale democratie en de toekomstige dorpsorganisatie

ONTWIKKELINGEN

Inwoners vooral op lokaal niveau, in het dorp of de wijk nemen steeds het heft in eigen handen, buiten de instituten om; instituten trekken zich terug...

Het is aan de lokale politiek (en traditionele dorpsorganisaties) om te bedenken hoe zij zich tot die van onderop ontstane initiatieven van bewoners wil verhouden.

Vertrouwen in de democratie en in de politiek is in beweging

Iedereen kan in principe meedoen vs. de usual suspects (= vaak de dorpsraad)

Opschaling van gemeenten --> zorgt voor noodzaak en natuurlijke beweging versterking van lokale gemeenschappen

Gemeente Volendam - Edam

Niet van hogerhand beslissen wat er moet gebeuren, maar juist de gemeenschap met ideeën laten komen in een mobiel praathuis op verschillende locaties, onderdeel van de omgevingsvisie die de gemeente Edam-Volendam wil gaan vormgeven.

Het 'praathuis' stond donderdag bij winkelcentrum De Stient in Volendam.

FOTO ERIK RIETMAN

Tent als 'praathuis' Volendammers

Ook hier kunnen inwoners hun zegje te doen over de toekomst van de gemeente. Dit onder meer aan de hand van een spel waarbij de deelnemers kaartjes trekken met daarop relevante vragen aangaande de leefomgeving. Ria Jonk (61) trekt een kaartje met de vraag wat volgens haar een belangrijke economische sector is over veertig jaar. „Veertig jaar?„, „Wat ik over veertig jaar belangrijk vind, is dat de kinderen het goed hebben. Dat het voor die generatie nog mogelijk is om een huis te kopen.

Prijsvraag De Toekomstige Dorpsorganisatie

Landelijke subsidie namens de Landelijke Vereniging Kleine Kernen (LVKK), versterken dorpsorganisatie:

- Samenwerking met gemeente
- Omgevingswet
- Versterken lokale democratie
- Visie op eigen positie en rol v.d. dorpsorganisatie, in de spiegel kijken.

Belangrijk onderdeel v.d. prijsvraag: de introductie van de Omgevingswet...

Dorpsorganisaties Spanbroek Opmeer, Zwaagdijk West en Kolhorn werden geselecteerd om mee te doen.

Zwaagdijk - West

Omgevingswetproof

Dorpsvisie Zwaagdijk-West

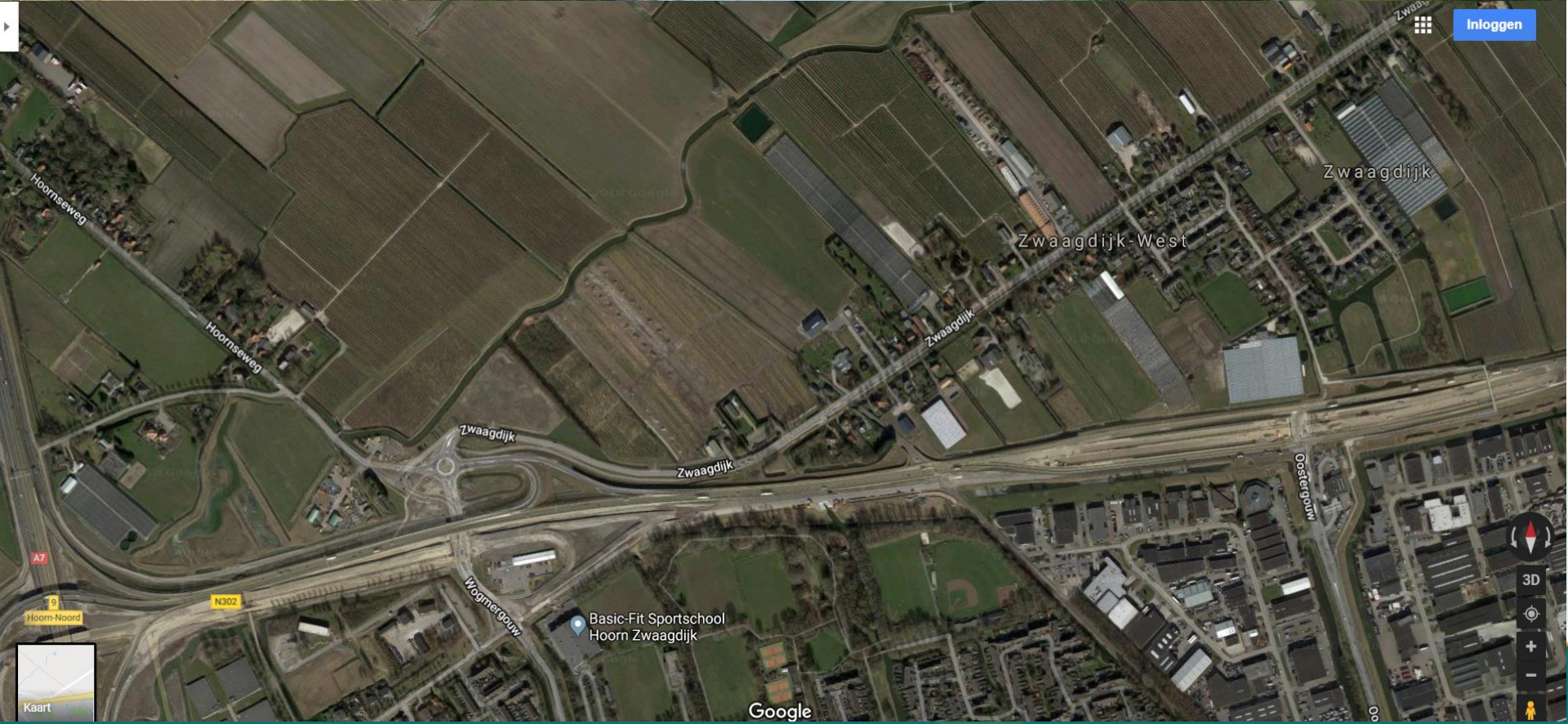
Rol van de adviseur in het proces

- Toelichting Omgevingswet; Een gezonde en veilige leefomgeving
- Expertise inbreng vanuit andere dorpsvisie trajecten
- Vooral een spiegel en kritische blik
- Niet denken in problemen, maar problemen juist vóór zijn!
- Sterker nog; als dorpsorganisatie zelf regie pakken en uitdragen wat je wilt.
- ...en vooral enthousiast zijn: een dorpsraad durft en stapt naar voren!

De Kromme Leek

Bedreigingen

- Het één na kleinste dorp van de gemeente Medemblik
- Veel bedreigingen:
 - aanleg Westfrisiaweg langs het dorp
 - aanleg industrieterrein
 - getornd aan landschappelijke waarde omgeving ten noorden van het dorp

Dorpsvisie

- Alles draait om de leefbaarheid van de mensen in het dorp Zwaagdijk-West
- Relatie Leefbaarheid en Welzijn
 - Zelfstandigheid
 - Zingeving
 - gezondheid

Acties om te komen tot een visie

- Enquête door gemeente
- Thema avonden
- Bewonersbijeenkomsten
- Dorpsschouw

Relatie Omgevingswet

Kwaliteit fysieke leefomgeving

- Compensatie snelweg
- Behoud landschappelijk karakter (Kromme Leek)
- Geen hoogbouw bedrijventerrein
- Bebossing vrijkomende percelen langs Kromme Leek
- Behoud stolpen

Relatie Omgevingswet

- Veiligheid, gezondheid en welzijn
 - Verkeersveiligheid
 - Verbinding tussen behoud en bevordering gezondheid met sociale welzijn aspecten (WMO)
 - Jongerenwerker
 - Tegengaan verloedering wijkje
 - Behoud functie dorpshuis

Hoe verder na een dorpsvisie maken?

Na presentatie aan gemeente (raadsleden en ambtenaren):

- Opstellen van actieplan en vorming werkgroepen
- Dorpsraad volgt de lokale politiek goed

2019 Zwaagdijk West

[Er is een KERNVISIE LEEFBAARHEIDSPAN ZWAAGDIJK-WEST NATUURLIJK DICHTBIJ](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=EbPV8HpN0fs>

Wees consistent in je nieuwe (constructieve) aanpak...en zo moet het dus niet....
Maak bijna altijd een positief en wervend verhaal, wat heb je al wel gerealiseerd!?

Kompas Kolhorn

Kompas voor een Robuust en Vitaal Kolhorn, een zee van mogelijkheden

Dit kompas toont een toekomstperspectief voor een relatief kleine gemeenschap dat het onoverzichtelijke veld aan noodzakelijke aanpassingen die op ons afkomen in samenhang onderzoekt, uitgaande van een aantal historische en landschappelijke achtergronden en perspectieven, en nieuwe mogelijkheden beschrijft.

SLOGAN

“wij weten zelf wat het beste is voor ons en jullie mogen ons daar bij helpen!”.

LOKALE THEMA'S

- Landschap en Historisch perspectief
- Agrarische Natuur, ontwikkeling en beleving
- Sociaal-economische visie, vitaliteit, voorzieningen
- Toerisme en recreatie
- Mobiliteit en verkeersveiligheid
- Energietransitie en klimaat bestendigheid

Direct en continu draagvlak creëren

- Willem Messchaert, de grote roerganger, o.a. dorpskerk
- Verzamelen van sterke medestanders
- In goed overleg met o.a. HHNK, basisschool, gemeente
- Groepsgesprekken in het dorp, op locatie. O.a. met groep 8: een jaar lang “het beste idee voor Kolhorn...” uitwerken

Concept Gebiedsplan Dorpsraad Spanbroek Opmeer

- Stellen zich open en kwetsbaar op
- Goede gesprekken in het bestuur wat belangrijk is; verdieping, er tijd voor nemen
- Continu in gesprek over een nieuwe, proactieve, visionaire aanpak en minder reactief zijn, vanuit een achterstandspositie...
- Moeilijk om alle onderwerpen en alle doelgroepen op te nemen in het gebiedsplan
- Ondertussen een convenant met gemeente aangaan
- Kortom een lastige én leuke klus; hoog over en concrete actie verbinden

Leerpunten trajecten Zwaagdijk West, Kolhorn, Spanbroek Opmeer

- Neem niet de Omgevingswet als uitgangspunt maar jullie dorp = samen sterk
- “wij weten zelf wat het beste is voor ons en jullie mogen ons daar bij helpen!”
- Nodig zelf de gemeente uit om bij jullie op de koffie te komen i.p.v. andersom
- Gemeente is vaak nog zoekende: wacht hier niet op...!
- Durf zelf visie en actieplannen te maken;

Dit betekent wel meer eigen verantwoordelijkheid nemen o.a. in de financiering van projecten, activiteiten.

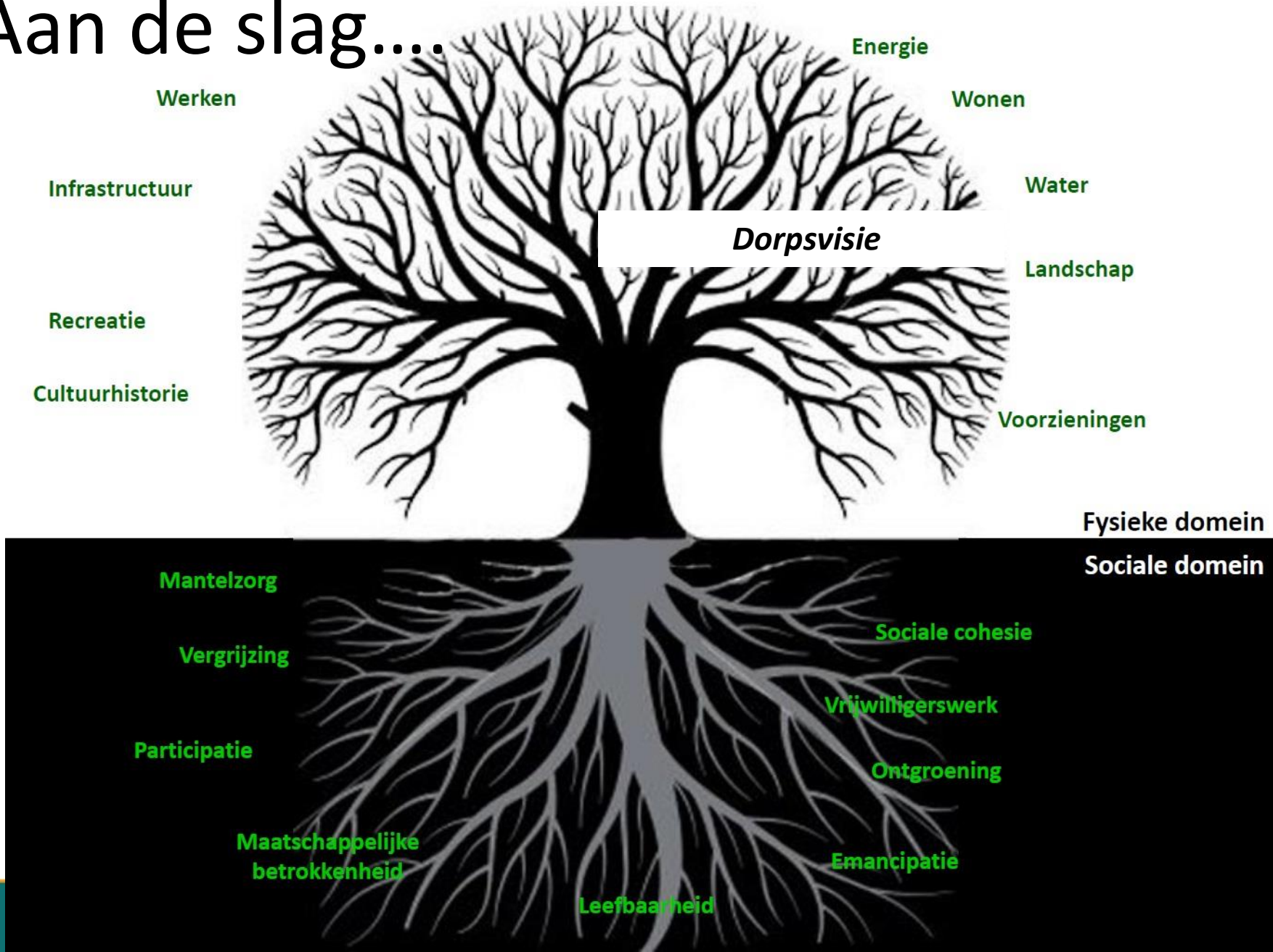

Leerpunten trajecten Zwaagdijk West, Kolhorn, Spanbroek Opmeer

- Gemeente moet z.s.m. *meedurven* en budget richting ambitieuze dorpen schuiven; omarmen van het Gallische dorpje, dus enthousiasmeren i.p.v. opslokken!
- Niet alleen (standaard) bewonersbijeenkomsten: ook social media, pop up events, wees vernieuwend m.b.t. bewonersparticipatie
- Juist dorpsorganisaties hebben de plicht om ALLE doelgroepen uit een buurt of dorp te betrekken
- Ga langs het bejaardenhuis, werk samen met vluchtelingenwerk, ga langs de basisschool, stuur een mentimeter via facebook het dorp in!! Wees creatief.

Aan de slag....

Aan de slag....

De Omgevingswet vraagt om verder te kijken: naar het hele plaatje, de boom mét de wortels.

Bedenk voor uw eigen dorp of dorpshuis:

Welke 4 thema's uit de afbeelding zijn in uw eigen dorp of dorpshuis het meest actueel?

Schets daarvan een toekomstbeeld:

- Hoe ziet uw dorp en/of dorpshuis er rond deze thema's, afzonderlijk of in samenhang, uit in 2030. (*wat willen we bereiken?*)
- En welke stappen om daar aan te kunnen werken moeten dan als eerste gezet worden? (*hoe willen we dat bereiken?*)

Hoe betrek je iedereen in je dorp?

Maak kennis met het Kleine Kernenspel

VOORZIENINGEN- BELEID

De gemeente heeft de intentie om een aantal voorzieningen uit jullie dorp en buurdorpen te concentreren. Ze vindt zelf dat ze voor de keus staat: of alles in een buurdorp concentreren; of per functie concentreren, zodat het ene dorp de basisschool houdt, het andere de sportvelden, etc. De gemeente vraagt jullie om advies.

QUOTE

"We zullen eerst één op één op bewoners af moeten stappen om hun **wensen te peilen**. Mensen hebben wel vaak een mening, daar hebben ze het binnen de familie over of in de kroeg. Maar op de plek waar het hoort te zijn, daar hoor je ze niet altijd. Op basis van de wensen van bewoners kunnen we dan een advies formuleren."

VOORZIENINGENBELEID

Zelf aan de slag

Ideeën om met de Omgevingswet aan de slag te gaan:

- Inspiratiegids Participatie

<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/thema/inspiratiegids/>

- Democreatiespel

<https://www.movisie.nl/artikel/democreatiespel-gemeente-oss>

- Serious gaming is inzetten van (digitale) games met een serieuze inhoud. Deze vorm is aantrekkelijk voor jongeren.

<https://www.youtube.com/watch?v=q9lsjvGig9M>

Bedankt voor uw aandacht!

